

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 11. listopadu 2008 (12.11)
(OR. fr)**

**Interinstitucionální spis:
2008/0211 (COD)**

**15546/08
ADD 2**

AGRILEG	203
VETER	36
ENV	801
RECH	351

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	10. listopadu 2008
Příjemce:	Javier SOLANA, generální tajemník, vysoký představitel
Předmět:	Pracovní dokument útvarů Komise přiložený k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Delegace naleznou v příloze dokument Komise SEK(2008) 2411.

Příloha: SEK(2008) 2411

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 5.11.2008

SEK(2008) 2411

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

přiložený k

návrhu

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

{KOM(2008) 543 v konečném znění}

{SEK(2008) 2410}

SHRNUTÍ

1. V čem spočívají problémy?

Směrnice 86/609/EHS je ústředním právním aktem Evropského společenství a jejím účelem je harmonizovat předpisy členských států týkající se ochrany zvířat používaných pro pokusné a jiné vědecké účely. Byla přijata v roce 1986 a nikdy nebyla zásadním způsobem změněna. Od přijetí směrnice byl učiněn značný pokrok v rozvoji pokusných technik a jsou k dispozici nové vědecké poznatky o tom, jak zvířata cítí bolest a jak prožívají utrpení. Současná ustanovení směrnice navíc dostatečně neodrážejí etický rozměr používání zvířat při pokusech. Směrnice výslovně neodkazuje na zásadu „tří R“¹ ani nezaručuje její plné uplatnění, ačkoli je tato zásada v současnosti všemi zúčastněnými stranami uznávána jako hlavní zásada v této oblasti.

Aby se členské státy s těmito slabými stránkami vyrovnaly, zašla řada z nich při přijímání vnitrostátních opatření dále. V důsledku toho vzniklo vysoce různorodé, nevyrovnané konkurenční prostředí pro výrobní odvětví a výzkumnou obec a byl popřen cíl směrnice, tedy zabránění roztržitému vnitřnímu trhu. Znění směrnice navíc kopíruje znění mezinárodní úmluvy, což vede k tomu, že jsou ustanovení nejasná, nejednotná a dvojznačná, a tudíž dochází k potížím při provádění.

Analýza problémů potvrdila, že ve všech 12 oblastech politiky vyvstávají čtyři problémy:

a) Hospodářské problémy, které ovlivňují vnitřní trh, způsobují, že jsou v hospodářské soutěži znevýhodněny země s přísnějšími normami pro dobré životní podmínky zvířat v důsledku cenových rozdílů a odlišných regulačních a schvalovacích postupů a kritérií ve členských státech, což vede k různým nákladům na projekty a různým lhůtám, neuspokojivým (pracovním) podmínkám pro výzkumné pracovníky, překážkám pro horizontální mobilitu a růstu trestné činnosti. Obdobným problémům čelí také chovatelé a dodavatelé zvířat, zejména z hlediska nákladů na umístění zvířat a péči o ně.

b) Problémy týkající se dobrých životních podmínek zvířat souvisejí s různými úrovněmi životních podmínek zvířat, které jsou způsobeny odlišnostmi mezi platnými normami a poměrně vysokým počtem zvířat, která nejsou chráněna vnitrostátními právními předpisy.

c) Vědecké problémy souvisejí s nízkou úrovní inovace a nízkou kvalitou vědecké práce, což je způsobeno zpožděními projektů, možným zbytečným zdvojováním pokusů, nízkými pobídkami pro rozvoj a využívání alternativních metod, rizikem, že se výsledky výzkumu budou lišit v důsledku nejednotné kontroly studijní koncepce a zdokonalování a kvůli překážkám, které brání volnému pohybu výzkumných pracovníků.

d) Veřejné/společenské problémy, k nimž dochází kvůli zvětšující se mezeře mezi nedostačujícími právními předpisy a silicím znepokojením veřejnosti, které je způsobeno

¹ Zásada „tří R“ (Replace, Reduce and Refine – nahrazení, snížení a zdokonalení používání zvířat při postupech) je široce uznávána jako hlavní zásada pro používání zvířat při pokusech jak na vnitrostátní, tak mezinárodní (např. OECD, OIE) úrovni. Poprvé je zmíněna v knize *The Principles of Humane Experimental Technique* („Zásady humánní pokusné metody“) od W.M.S. Russella a R.L. Burcha z roku 1959.

změnou etických a společenských hodnot a zvýšeným zájmem veřejnosti o přijatelnost pokusů na zvířatech.

2. Jaké má politika cíle?

Hlavním cílem Evropské komise v této oblasti je nastolit rovné podmínky pro výzkumnou obec a dané odvětví. V souladu s protokolem o dobrých životních podmínkách zvířat připojeným ke Smlouvě o ES se návrh zároveň snaží zvýšit úroveň životních podmínek a ochrany zvířat používaných při pokusech.

Rozsáhlejší používání alternativních metod podpoří dané odvětví v EU. Revize směrnice se rovněž snaží zjednodušit regulační prostředí a zaručit konkurenceschopnost výzkumu a průmyslu EU.

3. Jaké jsou možnosti politiky?

Pro dosažení cílů byly zváženy čtyři základní možnosti politiky: deregulace, žádná změna politiky, samoregulace a posílení stávající směrnice. Životaschopnou možností se ukázala pouze aktualizace směrnice 86/609/EHS.

Bylo analyzováno 25 konkrétních možností:

I. Oblast působnosti

Možnosti zahrnují rozšíření oblasti působnosti stávající směrnice 86/609/EHS tak, aby se vztahovala na:

možnost 1: zvířata používaná při základním výzkumu

možnost 2: zvířata, která jsou chována proto, aby byly jejich tkáně či orgány použity pro pokusné nebo jiné vědecké účely

možnost 3: vybrané druhy bezobratlých

možnost 4: embrya a plody od třetího stádia vývoje do porodu

možnost 5: zvířata používaná pro účely vzdělání a odborné přípravy

II. Schvalování projektů

Měly by být nastoleny rovné podmínky, které zaručí minimální požadavky na schválení projektů a zároveň chrání konkurenceschopnost v oblasti výzkumu:

možnost 1: schválení jednotlivých projektů do 30 dnů

možnost 2: schválení skupin projektů pro zkoušky vyplývající ze zákonných opatření

III. Etické hodnocení projektů

Revidovaná směrnice by mohla zavést povinné etické hodnocení u všech projektů, při nichž jsou použita zvířata, a stanovit minimální požadavky.

možnost 1: povinné etické hodnocení všech projektů s minimálními požadavky

možnost 2: zavedení zpětného posouzení všech projektů

IV. Stálá dozorčí skupina pro etické otázky a vnitrostátní výbor pro dobré životní podmínky zvířat a etické otázky

Kombinace vnitrostátního výboru pro dobré životní podmínky zvířat a etické otázky a stálé dozorčí skupiny pro etické otázky na úrovni zařízení by mohla zaručit, že je etický přezkum jednotný.

možnost 1: vnitrostátní výbor pro dobré životní podmínky zvířat a etické otázky

možnost 2: stálá dozorčí skupina pro etické otázky v každém zařízení

V. Normy týkající se umístění zvířat a péče o ně

Směrnice by mohla zahrnovat složky revidovaného dodatku A k úmluvě Rady Evropy ETS č. 123 jakožto povinné minimální normy.

možnost 1: dodržování revidovaného dodatku A k úmluvě Rady Evropy ETS č. 123

VI. Transparentnost / přístup k informacím

Směrnice by mohla zahrnovat minimální požadavky na transparentnost a veřejnou odpovědnost, a to tím, že bude požadovat, aby byly zveřejněny nedůvěrné informace o etických hodnoceních a schváleních projektů.

možnost 1: zveřejňování nedůvěrných informací o etických hodnoceních a rozhodnutích o schválení projektů

VII. Subhumánní primáti

Revidovaná směrnice by mohla posílit zákaz používání subhumánních primátů, kteří byli odchyceni ve volné přírodě, a dále omezit oblasti výzkumu, v nichž mohou být subhumánní primáti používáni. Bylo by zřejmě vhodné postupně přejít ke stavu, kdy bude povoleno používání druhé a vyšší generace subhumánních primátů odchovaným pro účely pokusů. Mohlo by být přísně omezeno používání lidoopů.

možnost 1: přechod k výhradnímu používání druhé a vyšší generace subhumánních primátů chovaných pro pokusné účely

možnost 2: zákaz používání lidoopů s velmi omezenými výjimkami

VIII. Inspekce

Směrnice by mohla harmonizovat minimální požadavky týkající se ročních inspekcí na dvě inspekce (jedna neohlášená). Lze rovněž zahrnout koncepci systému inspekcí Evropského společenství.

možnost 1: minimálně dvě inspekce ročně provedené vnitrostátními orgány (jedna neohlášená)

možnost 2: inspekce ES

IX. Vzdělání a odborná příprava

Revidovaná směrnice by mohla obsahovat minimální požadavky na odbornou přípravu pracovníků a stanovit požadavky týkající se prokázání a udržení kvalifikace, aby se snížily ceny v různých prostředích.

možnost 1: požadavek na kvalifikaci a minimální složky vzdělání a odborné přípravy

X. Zabránění zdvojování pokusů na zvířatech

Mohla by být zřízena centrální databáze pro celé Společenství, která obsahuje informace o schváleních projektů a vědeckých výsledcích. Díky ní by bylo možné sdílet různé poznatky a zajistit, aby byly výsledky transparentní.

možnost 1: zřízení centrální databáze

XI. Použití CO₂ k eutanázii

Směrnice by mohla podrobně popsat humánní metody eutanázie, aby byla zrušena cenová zvýhodnění zařízení, která vyplývají z výběru metody. Použití CO₂ by mohlo být zakázáno, pokud není zvíře před vystavením plynu v bezvědomí.

možnost 1: zákaz používání CO₂, není-li zvíře nejprve zbaveno vědomí pomocí anestetických plynů

XII. Podávání statistických zpráv

Revidovaná směrnice by mohla zvýšit kvalitu ročních statistických zpráv podávaných členskými státy, a to zavedením těchto složek:

možnost 1: počet geneticky modifikovaných zvířat, některých druhů bezobratlých a embryí a plodů (kromě larev) v poslední třetině vývoje

možnost 2: počet zvířat, která byla usmrcena, aby mohly být jejich orgány a tkáně použity při vědeckých postupech

možnost 3: počet projektů a typů zařízení

možnost 4: klasifikace² závažnosti pokusů

XIII. Podpora alternativních zkušebních metod

Každý členský stát by mohl určit vnitrostátní referenční laboratoř, aby se urychlila validace alternativních metod zkoušek na zvířatech.

množnost 1: vnitrostátní referenční laboratoře

² Závažnost pokusu je klasifikována na základě délky trvání, intenzity a častosti bolesti, utrpení a strachu, které mohou být zvířeti způsobeny.

4. Jaké jsou dopady jednotlivých specifických možností?

Bylo analyzováno a vyhodnoceno 25 specifických možností, pokud možno v kvantifikované a finančně vyjádřené podobě. Přínosy byly posouzeny na základě čtyř problematických rozměrů, náklady byly vyhodnoceny samostatně pro uživatelská zařízení a veřejné orgány. V některých případech byly původní možnosti revidovány s ohledem na výsledky externí studie, kterou vypracoval dodavatel, společnost Prognos AG.

	PŘÍNOSY (pokud možno kvantifikované)			NÁKLADY (pokud možno finančně vyjádřené)		
I Oblast působnosti – možnost 1 – základní výzkum	dobré životní podmínky zvířat	++	500 000 zvířat	náklady veřejných orgánů	-	80 000 EUR
	kontrola	+++		náklady spojené se schválením	--	4 miliony EUR
				náklady spojené s etickým hodnocením	--	2,6 milionu EUR
				zpožděná schválení a etická hodnocení	-	
I Oblast působnosti – možnost 2 – tkáně	dobré životní podmínky zvířat	+++	1,8 milionu zvířat	náklady na pokusy, při nichž jsou použity tkáně a orgány	-	
	veřejná odpovědnost a transparentnost	+++		náklady veřejných orgánů	-	320 000 EUR
I Oblast působnosti – možnost 3 – bezobratlí	dobré životní podmínky zvířat	++	zvířata použita při 1000 pokusů	náklady veřejných orgánů	-	
	kontrola	++		náklady uživatelských zařízení	---	
I Oblast působnosti – možnost 4 – plody	dobré životní podmínky zvířat	(++)	175 000 zvířat, pouze savců	náklady veřejných orgánů	-	12,6 milionu EUR
	kontrola	+++		náklady uživatelských zařízení	-	845 000 EUR
I Oblast působnosti –	dobré životní podmínky zvířat	++	199 000 zvířat	náklady veřejných orgánů	-	35 000 EUR

možnost 5 – a vzdělání odborná příprava	kontrola	+++		náklady uživatelských zařízení	-	1,4 milionu EUR
--	----------	-----	--	--------------------------------	---	-----------------

II Schválení – možnost 1 – jednotlivé projekty	dobré životní podmínky zvířat	++	950 000 zvířat	náklady členských států bez schválení projektu	- -	57 000 EUR
	dobré životní podmínky zvířat (dodatečné)	+++				
	kontrola a transparentnost	++		náklady členských států se schválením projektu	+	11 500 EUR
	kontrola a transparentnost (dodatečné)	+		náklady uživatelských zařízení ve členských státech bez autora projektu	-	11 milionů EUR
II Schválení – možnost 2 – skupiny projektů	konkurenceschopnost	+++		náklady uživatelských zařízení ve členských státech bez autora projektu	-	12,6 milionu EUR
	náklady uživatelů / konkurenceschopnost malých a středních podniků /výzkumného odvětví	+++	snížení o 21,2 milionu EUR	vztah veřejnosti k dané problematice	-	
	náklady veřejných orgánů	++	1,9 milionu EUR (snížení o 700 000 EUR)	dobré životní podmínky zvířat	0	

III Etický přezkum (A) – možnost 1	dobré životní podmínky zvířat	+++	11,7 milionu zvířat / 371 000 zvířat	správní náklady podniků	- -	9 milionů EUR (7 milionů EUR)
	informovanost a pracovní uspokojení výzkumných pracovníků	++		konkurenceschopnost	- -	

	kvalita vědeckých poznatků	++	až 70 milionů EUR	náklady veřejných orgánů	- -	
	rovné podmínky	++		zpoždění projektů	-	
III Etický přezkum (A) – možnost 2	transparentnost	++	12,1 milionu zvířat	náklady zařízení	- -	revidovaná možnost 4 miliony EUR
	kvalita vědeckých poznatků	++		náklady vnitrostátních orgánů	- -	

IV Etický přezkum (B) – možnost 1	transparentnost	++	12,1 milionu zvířat	náklady na infrastrukturu	-	
	veřejná odpovědnost	+		náklady členských států na infrastrukturu	-	
IV Etický přezkum (B) – možnost 2	dobré životní podmínky zvířat	+++	12,1 milionu zvířat	náklady zařízení	- -	
	diskuse o etických otázkách a informovanost	++				

V Umístění a péče – možnost 1 – ETS 123	dobré životní podmínky zvířat	+++	12,1 milionu zvířat	náklady na modernizaci u menších zvířat	-	
	věda	++		náklady na modernizaci u větších zvířat	- - -	
	rovné podmínky	++		roční náklady uživatelských zařízení		37 milionů EUR

VI Transparentno st – možnost 1	veřejná odpovědnost a transparentnost	++		náklady zařízení	---	revidovaná možnost: 520 000 EUR
	pověst odvětví výzkumu a pokusů na zvířatech	+		náklady členských států	-	

VII Subhumánní primáti možnost 1	dobré životní podmínky zvířat	+/-	+++ pro 1300 zvířat -- pro 12 000 zvířat	náklady zařízení	--	
	znepokojení veřejnosti	++		potřeba z pohledu vědy	---	
	biologická rozmanitost	+/-0		zadávání subdodavatelům/ konkurenceschopn ost	--	
VII Subhumánní primáti možnost 2	dobré životní podmínky zvířat	++		výzkum	-	
	znepokojení veřejnosti	++		centrální zařízení pro budoucí	---	

VIII Inspekce – možnost 1 – vnitrostátní	dobré životní podmínky zvířat	++	12,1 milionu zvířat	dopad na zařízení	-	0,9 milionu EUR
	odpovědnost a transparentnost	+++		náklady členských států	--	3,1 milionu EUR / 2,5 milionu EUR
VIII Inspekce – možnost 2 – inspekce EU	(dobré životní podmínky zvířat)	(++)	12,1 milionu zvířat	náklady zařízení	-	
	(odpovědnost a transparentnost)	(+++)		náklady EU	---	4,2 milionu EUR (revidovaná možnost 2,7 až 3,3 milionu)

IX Vzdělání a odborná příprava možnost 1	dobré životní podmínky zvířat	+++	12,1 milionu zvířat	dodatečné náklady vnitrostátních orgánů	-	
	kvalita vědeckých poznatků	+++		dodatečné náklady zařízení	--	38 milionů EUR
	volný pohyb osob/pracovníků	+++				
	pracovní uspokojení pracovníků	+++				

X Zdvojování – možnost 1	dobré životní podmínky zvířat – základní výzkum	(+)	mírně pozitivní účinek	náklady zařízení	---	6,2 milionu EUR
	dobré životní podmínky zvířat – zkoušky vyplývající ze zákonných opatření	0		správní náklady členských států	--	173 000 EUR
	snížení nákladů členských států	+		požadavky na zdroje na úrovni EU	---	jednorázové náklady 30 000 EUR, roční náklady 105 000

XI CO ₂ – možnost 1	dobré životní podmínky zvířat	+/-		dopady na zařízení	---	46,2 milionu EUR
-----------------------------------	-------------------------------	-----	--	--------------------	-----	------------------

XII Podávání statistických zpráv – možnost 1	monitorování a odpovědnost	+++		administrativní zátěž	-	7,4 milionu EUR
	tvorba politiky	++				
XII Podávání statistických zpráv – možnost 2	monitorování a odpovědnost	+++		administrativní zátěž uživatelů	-	4 miliony EUR
	pověst výzkumného a výrobního odvětví	+		administrativní zátěž členských států	--	
	tvorba politiky	+++				
XII Podávání statistických zpráv – možnost 3	monitorování a tvorba politiky	++		administrativní zátěž uživatelů	-	
	transparentnost	++		administrativní zátěž členských států	--	
XII Podávání statistických zpráv – možnost 4	monitorování a tvorba politiky / transparentnost	+++		administrativní zátěž uživatelů	--	
	povědomí veřejnosti	+++		administrativní zátěž členských států	--	

XIII Podpora alternativních metod – možnost 1	zlepšení životních podmínek zvířat snížením počtu používaných zvířat nebo zdokonalením metod	+++		náklady členských států	-	jednorázové náklady 4-5 milionů EUR a roční náklady 1,5-3 miliony EUR
	podpora inovací	+++		náklady výrobního odvětví	++	
	povědomí veřejnosti	++		zvýšení efektivity veřejných rozpočtů pro výzkum	+	

5. Které možnosti jsou nejvhodnější?

Následující možnosti jsou nejvhodnější k nastolení rovných podmínek v Evropském společenství a ke zvýšení životních podmínek 12,2 milionu zvířat, která jsou ve Společenství každoročně použita:

- zpřísnění schvalování a etické hodnocení projektů by výrazně ovlivnilo vyrovnaní ekonomických rozdílů mezi členskými státy;
- minimální normy týkající se umístění zvířat a péče o ně by odstranily stávající nevyrovnané konkurenční prostředí pro uživatelská, chovná a dodavatelská zařízení a zároveň by zlepšily životní podmínky zvířat;
- normalizované inspekce by odhalily zařízení, která nedodržují předpisy, a zaručily by prosazování předpisů a zvýšenou důvěru veřejnosti.

6. Jaké možnosti byly nakonec vybrány a jaký je jejich dopad?

S ohledem na výše uvedenou tabulku je zřejmé, že možnosti, které jsou nejprínosnější z hlediska životních podmínek zvířat, jsou také nejnákladnější (normy týkající se umístění zvířat a péče o ně, normy týkající se vzdělání a odborné přípravy). Náklady na inspekce jsou však poměrně nízké a náklady na zajištění transparentnosti prostřednictvím netechnických shrnutí téměř zanedbatelné.

Zdá se, že pouze náklady spojené se zákazem používání CO₂ nejsou úměrné přínosům. Zbývající politické možnosti nepřesahují rámec toho, co je nezbytné k dosažení cílů revize (zásada proporcionality).

Proto jsou odůvodněné tyto možnosti:

- rozšíření oblasti působnosti na zvířata používaná při základním výzkumu, zvířata chovaná pro tkáně a orgány, vybrané druhy bezobratlých, plody a embrya v poslední třetině vývoje před narozením nebo vylíhnutím a zvířata používaná pro účely vzdělání a odborné přípravy;

- rozhodnutí o schválení jednotlivých projektů včetně kontroly dodržování předpisů a etického hodnocení, která se přijímají do 30 (nanejvýš 60) dnů, s možností udělit skupinová schválení v oblasti zkoušek vyplývajících ze zákonných opatření a méně přísný schvalovací proces pro projekty, které zahrnují pouze „nepatrné až mírné“ postupy a při kterých se nepoužívají subhumánní primáti;
- zřízení vnitrostátního výboru pro dobré životní podmínky zvířat a etické otázky, který by měl vydávat pokyny;
- vytvoření stálé dozorčí skupiny pro etické otázky v každém zařízení;
- minimální normy týkající se umístění zvířat a péče o ně v souladu se zněním norem v úmluvě ETS 123;
- větší transparentnost a lepší přístup k informacím zveřejněním netechnických shrnutí projektů;
- zlepšení životních podmínek subhumánních primátů dalším omezením výzkumných oblastí, v nichž mohou být použiti, a přechodem k používání pouze druhé generace a následných generací zvířat chovaných pro pokusné účely, a to po přechodném období pro určité druhy;
- zákaz používání lidoopů s velmi omezenými výjimkami;
- účinnější prosazování předpisů prostřednictvím minimálně dvou inspekcí ročně, které provádějí vnitrostátní orgány (jedna je neohlášená);
- odpovídající normy v oblasti vzdělání a odborné přípravy;
- specifické podmínky používání CO₂;
- zdokonalení statistických informací;
- vnitrostátní referenční laboratoře.

Celkové zvýšení nákladů spojené s upřednostňovanými možnostmi by mohlo dosáhnout částky 143,7 milionu EUR ročně, z velké části by však souviselo se třemi možnostmi, které jsou nejprínosnější pro dobré životní podmínky zvířat. Je třeba poznamenat, že 23 milionů EUR přidělených zároveň se schválením projektů odpovídá scénáři, podle něhož by žádný členský stát nezvolil méně přísný schvalovací proces pro projekty, které zahrnují pouze „nepatrné až mírné“ postupy a při kterých se nepoužívají subhumánní primáti. Zvýšení nákladů je třeba posoudit ve srovnání s celkovými náklady na pokusy na zvířatech, které podle výpočtu činí v EU-25 přibližně 2,9 miliard EUR ročně. Je však třeba mít na paměti, že vysoké školy a veřejné výzkumné ústavy mohou potřebovat přechodné období, aby se přizpůsobily novým požadavkům, zatímco některá výrobní odvětví se mohou novým normám přizpůsobit mnohem rychleji.

Přínosy plynoucí ze snížení správních nákladů a upuštění od zbytečného zkoušení byly odhadnuty přibližně na 90 milionů EUR ročně. K získání čistého zvýšení nákladů spojených s revizí je třeba odečíst těchto 90 milionů EUR úspor od hrubého zvýšení nákladů v hodnotě 143,7 milionu EUR. Čisté zvýšení nákladů by pak činilo přibližně 51 milionů EUR ročně.

Do výpočtu nejsou dosud zahrnuty další přínosy/úspory ze zvýšené úrovně vědy. U některých možností s velmi vysokým potenciálem z hlediska zlepšení životních podmínek zvířat lze odpovídající přínos pro vědu vyjádřit ve finanční podobě. Pokud bude možné zlepšit jen malý procentní podíl (1–3 %) studií, jejichž kvalita je v současné době nízká v důsledku špatné koncepce pokusů, neodpovídajících norem pro umístění zvířat a péči o ně nebo nedostatečné kvalifikace pracovníků, mohou se přínosy vyrovnat finančním nákladům spojeným s těmito možnostmi.

Aby se ověřilo, zda jsou skutečně potřebná, byla všechna opatření byla podrobena důkladné kontrole. Mají-li být splněny požadavky protokolu připojeného ke Smlouvě o ES, podle nichž mají být při tvorbě politik v oblasti vnitřního trhu a výzkumu plně zohledněny požadavky na dobré životní podmínky zvířat, uvedená opatření potřebná jsou. Na úrovni jednotlivých členských států přitom není možné je provést lépe.